

Hra na klarinete

Učebné osnovy hlavných predmetov študijného zamerania hra na klarinete:

hra na nástroji, hra z listu – I. stupeň základného štúdia

hra na nástroji, hra z listu a príprava na súhru – II. stupeň základného štúdia

Platí od školského roku 2019/2020

Prvá časť I. stupňa základného štúdia*

primárne umelecké vzdelávanie (ISCED 1B)

1. ročník prvej časti I. stupňa

Predmet: hra na nástroji, hra z listu

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 10

Ciele

Formou predhrávania učiteľom a aj reprodukovanej hudby pozitívne motivovať žiaka o hru na klarinete. Vzbudiť v žiakovi lásku k hudbe a nástroju. Oboznámiť žiaka s nástrojom, jeho vznikom a vývojom (opis častí, zloženie nástroja, základná údržba nástroja). Vysvetliť funkciu plátku a ako vzniká ton. Postupne žiaka naučiť správnym fyziologickým návykom:

- postoj a správne držanie tela v sede a postojáčky
- držanie nástroja (ruky a uhol zovretia)
- postavenie prstov
- bránicové dýchanie
- nátisk (uchopenie hubičky v tvárovom svalstve)
- nasadenie – výslovnosť (práca jazyka)

Dbáť pri výučbe o neustále fixovanie správnych návykov, pokým sa stanú automatické. Na základe týchto návykov ruka v ruke rozvíjať aj hudobné schopnosti žiaka. Pri tom sa však nesmie zabúdať na patričnú uvoľnenosť tela pri hre. Akonáhle zistíme krčovitosť pri hre snažíme sa ju okamžite odstrániť (napr. stiahnuté hrdlo, prílišné zovretie plátku, krčovitosť prstov atď.). Potom sa môže dostaviť radosť z hry, ktorá sa automaticky prenáša na poslucháčov.

Obsah

Oboznámenie sa s nástrojom, jeho zložením a starostlivosťou.

Správne držanie tela, držanie nástroja – postavenie prstov.

Žiaci

• oboznamujú sa s nástrojom, jeho zložením a starostlivosťou,

• majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie, nástroja,

* Dvojročné štúdium podľa učebného plánu č. 10

Bránicové dýchanie – nátisk.	postavenie prstov, základy reberno-bránicového dýchania),
Výslovnosť – nasadenie, ukončenie tónu – kultúra tonu.	• vedia nasadiť a ukončiť tón, dbajú za kultúrnosť tónu,
Hra vydržovaných tónov.	• hrajú vydržované tóny,
Zvládnuť tony v rozsahu $e - c^2$.	• zvládajú hru v rozsahu $e - c^2$,
Príprava na prechod cez prefukovú klapku.	
Striedanie malíčkov P – Ľ.	
Tenuto a legato.	• v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto, legato,
Hra základných durových stupníc a molových do 2 predznamenaní s T^5 .	• ovládajú základné durové a molové stupnice do 2 predznamenaní s T^5 ,
Jednoduché ľudové a umelé piesne.	• interpretujú jednoduché ľudové a umelé piesne.
Hra z listu.	
Komorná hra.	
Spolupráca s klavírom.	• zahrajú 1 – 2 skladbičky sólo alebo s klavírnym alebo iným sprievodom
Verejné vystúpenia.	• 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

Notový materiál

P. Drlička: Škola hry na klarinete

J. Kratochvíl: Škola hry na klarinete, 1.diel – výber

B. Zákostecký: Škola hry na klarinete, 1.diel – výber

S.V. Rozanov: Elementárna škola – výber

Evald Koch: Schule für Klarinete – výber

F. Demnitz: Praktická základná škola pre klarinet – výber

J. O Reilly, M. Williams: Accent on Achievement 1. Diel (škola hry na klarinet)

Podľa úvahy učiteľa sa môžu použiť vhodné cvičenia aj z iných klarinetových škôl

B. Zákostecký: Škola hry na klarinete, 1.diel

S. Hochel: Rozihraný klarinet

2. ročník prvej časti I. stupňa

Predmet: hra na nástroji, hra z listu

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 10

Ciele

Upevňovať základné hráčske návyky, ako napr. uvoľnený postoj v sede a postojáčky, uvoľnenosť krku a obidvoch rúk, kostabdominálne dýchanie a správny nátlak, nasadenie tónu – práca jazyka. Dôslednosť pri fixovaní správnych návykov vedie ku kultúre tónu. Zopakovať so žiakom tenuto a legato a vysvetliť, ako sa hrá staccato a portamento. K staccatu pristúpiť až vtedy, keď má žiak fixovaný nátlak. Postupne hrať náročnejšie etudy a prednesy, dbať na uvoľnené hranie.

Obsah

Žiaci

Upevňovanie správnych základných hráčskych návykov.	<ul style="list-style-type: none"> • upevňujú si správne základné hráčske návyky,
Zdokonaľovanie správneho rebrovo-bránicového dýchania.	<ul style="list-style-type: none"> • naďalej pracujú na zdokonaľovaní rebrovo-bránicového dýchania,
Kultúra tónu.	<ul style="list-style-type: none"> • pracujú sa na kultúre tónu,
Význam vydržovaných tónov.	<ul style="list-style-type: none"> • poznajú metódu správneho rozohrávania so zameraním na stabilitu tónu – vydržované tóny,
Technika hry staccata.	<ul style="list-style-type: none"> • pracujú s technikou hry staccata,
Dynamické odtiene – crescendo a decrescendo.	<ul style="list-style-type: none"> • hrajú v dynamických odtieňoch, rozlišujú crescendo, decrescendo,
Základné durové a molové stupnice do 4 predznamenaní s T ⁵ .	<ul style="list-style-type: none"> • praktizujú a zdokonaľujú sa v základných durových a molových stupniciach do 4 predznamenaní s T⁵,
Hra v rozsahu $e - d^3$.	<ul style="list-style-type: none"> • aplikujú hru v rozsahu $e - d^3$,
Hra v celých, polových, štvrtových i osminových hodnotách.	<ul style="list-style-type: none"> • používajú nové rytmické prvky (hra v osminových notách a pomlčkách),
Osvojovanie si základných hudobnoteoretických pojmov: pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo.	
Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy.	
Rozlišovanie durového a molového tónorodu, intervaly v. 2, m. 2.	
Piesne a ľahšie inštruktívne skladby sólo alebo so sprievodom klavíra.	<ul style="list-style-type: none"> • zahrajú piesne a ľahšie inštruktívne skladby sólo alebo so sprievodom klavíra.
Hra v dvojhľase (žiak, učiteľ).	
Hra z listu a komorná hra.	

Spolupráca s klavírom.

Verejné vystúpenia.

- 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

Notový materiál

P. Drlička: Škola hry na klarinete

J. Kratochvíl: Škola hry na klarinete, 1.diel – výber

B. Zákostecký: Škola hry na klarinete, 1.diel – výber

S.V. Rozanov: Elementárna škola – výber

Evald Koch: Schule fur klarinete – výber

F. Demnitz: Praktická základná škola pre klarinet – výber

J. O Reilly, M. Williams: Accent on Achievement 2. diel (škola hry na klarinet)

J. Kratochvíl: Album prednesových skladieb, 1. Diel

Inštruktívne prednesové skladby z rôznych škôl (Doležal, Zákostecký ,Rozanov ,Koch atď.)

Zborník skladbičiek starých majstrov – vybral a upr. L. Daniel

Anton Doležal: Deteské nálady

Absolventská skúška

Na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného umeleckého vzdelávania žiak vykoná absolventskú skúšku, ktorá pozostáva z interpretácie nasledujúcich čísel pred komisiou:

- 2 stupnice s T⁵ a jeho obratmi
- 1 alebo 2 etudy
- 1 alebo 2 prednesové skladby so sprievodom klavíra

Žiak účinkuje na absolventskom koncerte ZUŠ. Výber skladieb určí Umelecká rada v spolupráci s triednym učiteľom.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie (ISCED 2B)

1. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 13

Ciele

Neustále upevňovať základné hráčske návyky: postoj , uvoľnenosť krku a rúk, správne dýchanie, nátisk, artikulácia. Zdokonaľovať ozvu a kultúru tónu. Postupne zrýchľovať staccato a dbať na zvukovú vyrovnanosť vo všetkých registroch. Rozvíjať výrazove schopnosti žiaka (dynamika, agogika) Opakovať hru tenuta, legáta a portamenta. Nácviť ľahších melodických ozdôb (opora, príraz, skupinka, nátril) Hrať prednesové skladby v primeraných tempách .

Obsah	Žiaci
Hygiena a údržba nástroja.	<ul style="list-style-type: none"> • poznajú časti nástroja, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja,
Dôraz na plynulé rebrovo-bránicové dýchanie. Budovanie nátlaku.	<ul style="list-style-type: none"> • zvládajú prstovú a jazykovú techniku,
Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu (e až f^{\sharp}) výraznou dychovou oporou.	<ul style="list-style-type: none"> • hrajú v rozsahu $e - f^{\sharp}$,
Hra tenuto, staccato.	<ul style="list-style-type: none"> • ovládajú hru tenuto, staccato a legato,
Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy.	<ul style="list-style-type: none"> • aplikujú hru durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov a D^7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,
Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní, T^5 a D^7 rôznymi artikuláciami v mierne rýchlom tempe v dosiahnutom rozsahu.	
Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D^7 , intervalov $v2$, $m2$, $v3$, $m3$, $\check{c}4$, $\check{c}5$.	
Elementárne hudobno výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika. Návčik kratších skladieb a piesní spamäti.	
Hra z listu.	<ul style="list-style-type: none"> • ovládajú plynulé čítanie nôt, orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu,
Hra so sprievodom a vedome rozlíšenie sily, dĺžky, výšky a farby tónu.	<ul style="list-style-type: none"> • sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu,
Návčik partov (orchestrálnych, súborových).	<ul style="list-style-type: none"> • interpretujú viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom.
Aplikácia hudobno teoretických poznatkov v praxi: prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.	<ul style="list-style-type: none"> • aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika),
Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra. Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy.	<ul style="list-style-type: none"> • hrajú zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek, ovládajú hru polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou,
Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty.	<ul style="list-style-type: none"> • ovládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami,
Verejné vystúpenia.	<ul style="list-style-type: none"> • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpi na verejnom podujatí.

Notový materiál

H.Wahls: Etudy I: a II. Diel (výber)
 J. Kratochvíl: 66 etud pre klarinet (výber)
 A. Kubát: 50 technických cvičení. (výber)
 L.Kurkiewicz: I: a II.diel (výber)
 A. Doležal: 24 snadných etud (výber vo voľných tempách)
 J. Kratochvíl: Album prednesových skladieb, 1 a II. diel
 Anton Doležal: Deteské nálady
 Gustáv Vránek: 3 melódie pre klarinet a klavír
 J.Francl: Pastorálna suita (výber)
 Chrestomatija Klarinetista (Moskva 1976)
 Berkée Kálmán: Drobné skladby pre klarinet a klavír, II. diel (Budapešť 1970), výber
 Evald Koch: Schule fur klarinete, výber

Komorná hra

L. Daniel(F.Kramár): 6 dutenin pre 2 zob. flauty (klarinety)
 Carl Richter: Klarinetten – Duos I. a II. diel (výber)
 Antonín Kincl: Kasace ve starém stylu
 Mozart , Telemann, Muller: Klar. Duete (Ed. Musica Budapešť) I. diel
 L. Wiedemann: Klar. Studien I. – III. diel (výber)

Triá

J.Kratochvíl: Tria českých klasikov (Supraphon)
 Buoffil – Nudera – Trios fur Klarinetten (Hoffmeister, Lipsko)
 O. Mácha: 7 kousku (duá a triá)

2. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu
 Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby
 Učebný plán číslo 13

Ciele

Viesť žiaka aby dokázal samostatne kontrolovať a korigovať hru na nástroji. Upevňovať a rozširovať rozsah nástroja, tónovú kultúru a zvukovú vyrovnanosť vo všetkých polohách nástroja. Zlepšovať techniku hry. Zdokonaľovať hru v rôznych štýloch so všetkými prislúchajúcimi vyjadrovacími prostriedkami daného štýlu. Naďalej formovať hudobný predstavu a rozvíjať interpretačné schopnosti. Klásť dôraz aj na komornú hru.

Obsah

Starostlivosť o nástroj.

Dôraz na plynulé rebrovo-bránicové dýchanie.

Žiaci

- poznajú základnú starostlivosť o nástroj (zloženie, rozloženie, čistenie),

Budovanie nátisku a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu, Prstová a jazyková technika.

Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.

Využívanie širokej dynamickej škály (*p* až *ff*), piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo,

Hra tenuto, staccato, plynulé väzby legáta s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy.

Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.

Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4.

Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.

Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).

Uvedenie hudobno-teoretických poznatkov v praxi: dur a mol kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.

Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo,

melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra.

Striedanie osminových nôť, osminových triol a šestnástinových nôť, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, hra veľkej trioly.

Verejné vystúpenia.

- zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách,
- hrajú v rozsahu $e - f^{\sharp}$,
- ovládajú hru tenuto, staccato, legato,
- zvládnu hru durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,
- sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôť aj spamäti,
- sú schopní práce v súboroch,
- uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu,
- rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly,
- verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.
- 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

Notový materiál

B. Zákostelecký: Škola hry na klarinete, 1. 2. diel – výber

F. Demnitz: Praktická základná škola pre klarinet – výber
H.Wahls: Etudy II. Diel (výber)
J. Kratochvíl: 66 etud pre klarinet (výber)
L.Kurkiewicz: III.diel (výber)
W.Hartmann: Rhythmisch – stilistische Studien I. a II. diel
A. Doležal: 24 snadných etúd pro klarinet (výber)
I. Muller: 22 etúd pre klarinet
A. Doležal: 20 charakteristických etúd
M. Kořínek: Sonatina
Domažlický: Romaner
Dessau: Variácie
Z. Fibich: Selanka
J.E.A. Koželuh: Koncert Es dur (2. časť)
V. Tuček: Koncert B dur (2. časť)
J.Francl: Pastorálna suita
Anonym L: Variácie B dur (upr. J. Kratochvíl)
J. Pospíšil: Drobnosti, výber
J. Pauer: Capricio, výber
J.Feld: Instrukčívni suita
J.K.Waňhal: Sonáta pre klarinet (2.časť)
R. Wagner: Adagio
C. Bärmann: 24 etud pre klarinet (PWM Krakow), výber
J. Kratochvíl: Malá suita
M.Reger“ Romanca
M.Dlouhý. 3 miniatury
Chrestomatija Klarinetista (Moskva 1976)
Berkée Kálmán: Drobné skladby pre klarinet a klavír, II. diel (Budapešť 1970), výber
Evald Koch: Schule fur klarinete, výber

Komorná hra

Duette für Klarintenfänger nach Originalen des XIX. Jahrhunderts (Hoffmeister, Lipsko), výber
L. Wiedemann: Klarinetten Studien I. – III. diel (výber)
S. Hochel: Detská suita
F.K. Zedínek: Malá suita
K. Hába: Sonatina pre 3 klarinety
J. Kratochvíl: Tria českých klasikov (Supraphon)
L. Kratochvíl: Suitsa pro 3 klarinety, výber
Buoffil – Nudera – Trios für Klarinetten (Hoffmeister, Lipsko)
O. Mácha: 7 kousků (duá a triá)

3. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 13

Ciele

Schopnosť samostatnej kontroly pri hre na nástroji: správne fyziologické návyky, dýchanie, fixácia nátlaku. Schopnosť hrať vyrovnané a intonačne čisto vo všetkých polohách nástroja. Schopnosť samostatného použitia artikulácie (staccato, legato, portamento). Využívanie jednoduchých melodických ozdôb (príráz, nátril, trilok). Vedieť hrať v rýchlejších tempách. Mať vedomosť o transpozícii do C ladenia (in C). Ovládať základy frázovania v tanečnej a džezovej hudbe. Vedieť správne cvičiť na nástroji. Naučiť sa samostatnosti pri štúdiu nových skladieb. Rozvíjať zmysel pre štýlovosť rôznych hudobných období. Zdokonaľovanie dychovej techniky, kvality tónu, zvukovej a farebnej vyrovnanosti vo všetkých polohách nástroja. Klásť dôraz aj na komornú hru.

Obsah

Žiaci

Starostlivosť o nástroj – jednoduchá údržba, čistenie.

Plynulé rebrovo-bránicové dýchanie.

Budovanie nátlaku, snaha o tónovú vyrovnanosť v celom používanom rozsahu.

Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou využívanie širokej dynamickej škály (*p* až *ff*).

Hra 1. – 7. poloha.

Tenuto, staccato, plynulé väzby legáta v dvojčiarkovanej oktáve, hra portamento.

Zvládanie prstovej a jazykovej techniky.

Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T^5 , D^7 a zm^7 rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.

Hra chromatickej stupnice.

Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.

Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).

Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D^7 a jeho obraty, zm^7 a jeho obraty,

- ovládajú starostlivosť o nástroj,

- zahrajú v rozsahu $e - g^3$,

- bezpečne ovládajú a kombinujú hru tenuto, staccato, aplikujú hru portamento,
- upevňujú prstovú a jazykovú techniku,
- zvládnu hru durových a molových stupníc do siedmich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D^7 a zm^7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,
- zvládnu hru chromatickej stupnice,
- využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt aj spamäti),
- sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch,
- demonštrujú kvalitu tónu a intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu,

portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D. C. al Fine, dal segno, pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnásťtinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.

Rozlišovanie durového a molového

kvintakordu, D^7 , zm^7 , intervalov $v2$, $m2$, $v3$, $m3$, $č4$, $č5$, $v6$, $m6$, $zv4$, $v7$, $m7$, striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnásťtinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnásťtinové hodnoty, triolové frázovanie.

Hra veľkej trioly.

Verejné vystúpenia.

- verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii,
- 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

Notový materiál

B. Zákostelecký: Škola hry na klarinet II. diel – výber

F. Demnitz: Praktická základná škola pre klarinet – výber

H. Wahls: Etudy II. Diel (výber)

A. Doležal: 24 etúd pro klarinet (výber)

J. Kratochvíl: 66 etud pre klarinet (výber)

L. Kurkiewicz: II. a III. zošit (výber)

A. Giampieri: Škola hry na klarinet (výber)

C. Bärmann: 24 etud pre klarinet (výber)

F. Zítek: 60 etud – výber

A. Kubát: 50 technických cvičení (výber)

A. Stark: 30 etud (výber)

I. Muller: 22 etud pre klarinet (výber)

Prednesové skladby

Z. Fibich: Selanka

V. Tuček: Koncert B dur (1.časť)

Anonym L: Variacie B dur (upr. J. Kratochvíl)

J. Pospíšil: Drobnosti, výber

J. Pauer: Capriccio, výber

Ščedrin: Suita

J. Feld: Inštruktívna suita

J. K. Waňhal: Sonáta pre klarinet (3.časť)

M. Reger: Romanca

S. Hochel: Valčík

M. Dlouhý: 3 miniatury

Chrestomatija Klarinetista (Moskva 1976)

Berkée Kálmán: Drobné skladby pre klarinet a klavír, II. diel (Budapešť 1970), výber

Komorná hra

Duette für Klarintenfänger nach Originalen des XIX. Jahrhunderts (Hoffmeister, Lipsko), výber

L. Wiedemann: Klarinetten Studien I. – III. diel (výber)

S. Hochel: Detská suita

F. K. Zedínek: Malá suita

K. Hába: Sonatina pre 3 klarinety

J. Kratochvíl: Tria českých klasikov (Supraphon)

L. Kratochvíl: Suita pro 3 klarinety, výber

Buoffil – Nudera – Trios für Klarinetten (Hoffmeister, Lipsko)

O. Mácha: 7 kousků (duá a triá)

4. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 13

Ciele

Schopnosť samostatnej hry a sebakontroly pri hre na nástroji (dýchanie a správne fyziologické návyky, atď.). Hrať vyrovnané a intonačne čisto vo všetkých polohách nástroja v rozsahu e až g^3 (c^4). Zvládnuť hru všetkých durových a molových stupníc v artikuláciách po troch s T^5 , D^7 a zm^7 . Mať vedomosť ako hrať chromatickú a celotónovú stupnicu. Ovládať všetky základné techniky hry na nástroj (tenuto, legato, portamento, staccato). Ovládať hru náročnejších rytmických útvarov, ovládať hru rôznych štýlových hudobných období. Schopnosť samostatne nacvičiť primerané sólové, komorné alebo orchestrálne party so zmyslom pre štýlovú reprodukciu. Vedieť zahrať ľahšie tanečné a džezové útvary. Schopnosť hrať z listu. Vytvoriť záujem o samostatné štúdium nových skladieb. Príprava na absolventské skúšky.

Obsah

Naladenie hudobného nástroja.
Plynulé rebrovo-bránicové dýchanie.
Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátisku.
Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.

Žiaci

- sú schopní samostatne naladiť nástroj,
- zvládajú hru v rozsahu $e - g^3$,

Využívanie širokej dynamickej škály (*p* až *ff*).

Vyrovnaná prstová a jazyková technika.

Tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby perového legáta v dvojčiarkovanej a trojčiarkovanej oktáve.

Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlym tempe.

Hra chromatickej stupnice.

Hra z listu.

Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.

Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).

Aplikácia hudobno teoretických poznatkov do praxe: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, *prima volta*, *seconda volta*, *Da Capo*, *D.C. al Fine*, *dal segno*.

Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.

Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7.

Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.

Hra veľkej trioly.

- bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku aj v rýchlych tempách,
- využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento),
- ovládajú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, hrajú chromatické stupnice,
- ovládajú plynule čítanie nôt,
- vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti),
- sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch,

Verejné vystúpenia.

- verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii,
- 1-krát v každom polroku sólovo vystúpia na verejnom podujatí.

Notový materiál

Školy a etudy

B. Zákostecký: Škola hry na klarinet II. diel – výber
 F. Demnitz: Praktická základná škola pre klarinet – výber
 M. Etlík: Etudy
 J. Kratochvíl: 66 etud pre klarinet (výber)
 L. Kurkiewicz: III. a IV. zošit (výber)
 A. Giampieri: Škola hry na klarinet – výber
 C. Bärmann: 24 etud pre klarinet – výber
 A. Stark: 30 etud – výber
 I. Muller: 22 etud pre klarinet – výber
 H. E. Klose: Denné cvičenia
 M. Koehler: Progresívne štúdie, 1. diel
 D. Jeanjean: Progresívne etudy, 1. zošit

Prednesové skladby

Z. Fibich: Selanka
 V. Tuček: Koncert B dur (1.časť)
 Anonym L: Variácie B dur (upr. J. Kratochvíl)
 J. Kratochvíl: Malá suita
 K. Reissinger: Loutková suita
 Z. Jonák: Serenáda
 J. K. Waňhal: Sonáta pre klarinet
 S. Hochel: Valčík
 Chrestomatija Klarinetista (Moskva 1976)
 Berkée Kálmán: Drobné skladby pre klarinet a klavír, II. diel (Budapešť 1970), výber
 Rimskij Korsakov: Koncert Es dur
 N. W. Gade: 4 fantazijné kusy
 F. A. Rozetti: Koncert Es dur
 L. Koželuh: Koncert Es dur
 R. Wagner: Adagio

Absolventská skúška

Na konci 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia žiak vykoná absolventskú skúšku, ktorá pozostáva z interpretácie nasledujúcich čísel pred komisiou:

- 1 molová a 1 durová stupnica s T⁵, D⁵, zm⁵ v artikulácii po troch
- 3 etudy rôzneho charakteru

- 2 prednesové skladby rôzneho charakteru alebo 1 rozsiahlejšia prednesová skladba so sprievodom klavíra.

Žiak účinkuje na absolventskom koncerte ZUŠ. Výber skladieb určí Umelecká rada v spolupráci s triednym učiteľom.

II. stupeň základného štúdia

Ciele

Schopnosť samostatnej hry a sebakontroly pri hre na nástroji (dýchanie a správne fyziologické návyky, atď.) Hrať vyrovnané a intonačne čisto vo všetkých polohách nástroja v rozsahu $e - g^3$ (c^4). Zvládnuť hru všetkých durových a molových stupníc s T^5 , D^7 a zm^7 (v rýchlejších tempách a v artikuláciách po troch). Ovládať všetky základné techniky hry na nástroji (tenuto, legato, portamento, staccato) Mať vedomosť ako hrať dvojité staccato. Vedieť zahrať ľahšie tanečné a populárne piesne. So záujmom samostatne študovať nové skladby.

1. ročník II. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu, príprava na súhru

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 20

Obsah	Žiaci
Dôraz na plynulé reberovo-bránicové dýchanie.	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku a hrajú s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu,
Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátisku. Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou.	<ul style="list-style-type: none"> • zvládajú hru v rozsahu $e - g^3$,
Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Hra tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legáta.	<ul style="list-style-type: none"> • ovládajú a využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento),
Nácvik melodických ozdôb a trilku. Hra durových a molových stupníc, T^5 , D^7 a zm^7 rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.	<ul style="list-style-type: none"> • vedia zahrať melodické ozdoby, • aplikujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D^7 a zm^7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,
Kadencie T-S-D. Hra chromatickej stupnice. Hra celotónových stupníc.	<ul style="list-style-type: none"> • zvládnu hru chromatickej stupnice, • ovládajú hru celotónových stupníc,

Rozsiahlejšie skladby a piesne spamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte. Nácvič partov (orchestrálnych, súborových). Oboznámenie sa so základmi improvizácie a transpozície in C a in A.

Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, melodické ozdoby, trilok.

Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.

Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7.

Striedanie osminových nôť, osminových triol a šestnástinových nôť, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie.

Hra veľkej trioly.

Verejné vystúpenia.

- orientujú sa v interpretácii skladieb rôznych štýlových období,
- ovládajú plynule čítanie nôť,
- zvládnu základy improvizácie a transpozície in C a in A.

- 1-krát v každom polroku sólovo vystúpiť na verejnom podujatí.

Notový materiál

Pozri notový materiál na str. 20.

2. ročník II. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu, príprava na súhru

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 20

Obsah

Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky.

Plynulé rebrovo-bránicové dýchanie.

Žiaci

- bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách,

Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátlaku.

Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou.

Využívanie širokej dynamickej škály (*pp* až *ff*).

Plynulá hra.

Melodické ozdoby.

Tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legáta.

Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchlejšom tempe.

Kadencie T-S-D.

Hra chromatických stupníc, celotónových stupníc.

Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní pamäti, sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.

Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).

Hra so sprievodom.

Základy improvizácie a transpozície in C a in A.

Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, celotónová stupnica, melodické ozdoby, trilok.

Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.

- uplatňujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja,

- ovládajú hru melodických ozdôb,
- zvládajú hru trilku,
- ovládajú a využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento),
- aplikujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,

- ovládajú hru chromatických a celotónových stupníc,
- vedia samostatne uplatniť nadobudnuté kompetencie pri štúdiu skladieb a partov,
- ovládajú plynule čítanie nôt, samostatne pracujú v súboroch,
- sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj pamäti,
- zvládnu základy improvizácie a transpozície in C a in A.

Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7.

Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.

Verejné vystúpenia.

- 1-krát v každom polroku sólovo vystúpiť na verejnom podujatí.

Notový materiál

Pozri notový materiál na str. 20.

3. ročník II. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu, príprava na súhru

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 20

Obsah

Žiaci

Prirodzené, hlboké a plynulé rebrovo-bránicové dýchanie.

Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, dobrá flexibilita nátisku.

Naladenie nástroja.

Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou.

Využívanie širokej dynamickej škály (*pp* až *ff*).

Rôzne spôsoby artikulácie a frázovania.

Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky.

Hra durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchlom tempe.

Chromatické a celotónové stupnice.

Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.

- bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku,
- demonštrujú sluchovú sebakontrolu a pohotovosť, istotou pri hre a kultivovaný tón v celom rozsahu nástroja,
- sú schopní samostatne naladiť nástroj,
- ovládajú hru melodických ozdôb a hru trilku,
- využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento),
- ovládajú plynule čítanie nôt,
- aplikujú hru durových a molových stupníc a príslušných T⁵, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch,
- ovládajú hru chromatických a celotónových stupníc,
- vedia zahrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti,

Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).	<ul style="list-style-type: none"> • sú samostatní pri štúdiu skladieb, štúdiu partov a hre v súboroch,
Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb.	<ul style="list-style-type: none"> • vedia vedome využívať vhodné frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období z nôt aj spamäti,
Komorná a orchestrálna hra.	<ul style="list-style-type: none"> • ovládajú základnú koordináciu pri hre so spoluhráčmi v komornej a orchestrálnej hre v oblasti intonácie, rytmu, dynamiky a výrazu,
Kadencia T-S-D.	
Improvizácia a transpozícia in C a in A.	<ul style="list-style-type: none"> • zvládnu pokročilejšie improvizáciu a transpozíciu in C a in A,
Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D ⁷ a jeho obraty, zm ⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, celotónová stupnica, melodické ozdoby, trilok.	
Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.	
Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D ⁷ , zm ⁷ , intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v7, m7.	
Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.	
Verejné vystúpenia.	<ul style="list-style-type: none"> • 1-krát v každom polroku sólovo vystúpi na verejnom podujatí.

Notový materiál

Pozri notový materiál na str. 20.

4. ročník II. stupňa základného štúdia

Predmet: hra na nástroji, hra z listu, príprava na súhru

Počet hodín týždenne: 1,5 v individuálnej forme výučby

Učebný plán číslo 20

Obsah	Žiaci
Prirodzené, hlboké a plynulé rebrovo-bránicové dýchanie.	<ul style="list-style-type: none"> využívajú všetky nadobudnuté kompetencie pri nácviku a interpretácii skladieb rôznych štýlov a žánrov,
Tónová kultivovanosť a vyrovnanosť v celom používanom rozsahu.	<ul style="list-style-type: none"> samostatne riešia problematiku nástrojovej techniky vrátane údržby nástroja,
Dobrá flexibilita nátisku.	
Hra dlhých tónov s výraznou dychovou oporou.	
Využívanie širokej dynamickej škály (<i>pp</i> až <i>ff</i>).	
Plynulá hra.	
Využívanie rôznych spôsobov artikulácie a frázovania.	<ul style="list-style-type: none"> samostatne podľa potreby využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), vrátane hry melodických ozdôb a trilku,
Bezpečné ovládanie prstovej a jazykovej techniky.	<ul style="list-style-type: none"> samostatne pracujú s farbou a kvalitou tónu a na rozvoji nátiskových schopností,
Hra durových, molových, chromatických stupníc a celotónových stupníc, T ⁵ , D ⁷ a zm ⁷ rôznymi artikuláciami v rýchлом tempe.	<ul style="list-style-type: none"> ovládajú plynule čítanie nôt, hru durových, molových, chromatických a celotónových stupníc a príslušných T⁵, D⁷ a zm⁷,
Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti, budovanie repertoáru a sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.	<ul style="list-style-type: none"> sú samostatní pri štúdiu náročnejších skladieb a partov,
Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).	
Interpretácia technicky, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb.	<ul style="list-style-type: none"> samostatne využívajú nadobudnuté interpretačné schopnosti pri práci v súboroch, v komornej a orchestrálnej hre,
Kadencia T-S-D.	
Improvizácia a transpozícia in C a in A.	<ul style="list-style-type: none"> zvládnu pokročilejšie improvizáciu a transpozíciu in C a in A.
Aplikácia hudobno-teoretických vedomostí v praxi: durový a molový kvintakord, durové a molové septakordy, D ⁷ a jeho obraty, zm ⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, celotónová stupnica, melodické ozdoby, trilok.	

Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D^7 , zm^7 , intervalov $v2$, $m2$, $v3$, $m3$, $č4$, $č5$, $v6$, $m6$, $zv4$, $v7$, $m7$.

Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie, hra veľkej trioly.

Verejné vystúpenia.

- 1-krát v každom polroku sólovo vystúpiť na verejnom podujatí.

Notový materiál

Školy a etudy

M. Etlík: Klarinetové etudy

J. Kratochvíl: Škola hry na klarinet

J. Kratochvíl: 66 etud

L. Kurkiewicz: III. a IV. zošit

C. Bärmann: 24 etud pre klarinet -výber

A. Doležal: 20 charakteristických etud

H. E. Klose: Denné etudy

D. Jeanjean: Progresívne a melodická etudy

L. Wiedemann : Klarinetové štúdie 6. A 10. Diel

B. Zákostelecký: Škola hry na klarinet II. diel

Prednesové skladby

Z. Fibich: Selanka

V. Tuček: Koncert B dur (1.časť)

Anonym L: Variácie B dur (upr. J. Kratochvíl)

J. Kratochvíl: Malá suita

K. Reissinger: Loutková suita

S. Hochel : Valčík

Anonym: Variácie B dur

B. Bartok: Ein Abend am Lande Tanz der Slowaken

M. Kořínek: Sonatina

F. Liszt: Elfelejtett keringo

J. Pauer: Capriccia

R. Šchedrin : Suita

L. Spies: 3 kusy

M. L. Starokadomskij: 5 piesní

Berkée Kálmán: Drobné skladby pre klarinet a klavír, II. diel (Budapešť 1970), výber

Rimskij Korsakov: Koncert Es dur

L. Koželuh: Koncert Es dur

R. Wagner: Adagio

Závěrečná skúška

Na konci 4. ročníka II. stupňa základného štúdia žiak vykoná absolventskú skúšku, ktorá pozostáva z interpretácie nasledujúcich čísel pred komisiou:

- 2 stupnice
- 2 etudy
- 1 prednesová skladba

Žiak účinkuje na absolventskom koncerte ZUŠ. Výber skladieb určí Umelecká rada v spolupráci s triednym učiteľom.